

de andre udvide sig; men det ærede kongevalgte Medlem mente, at vi dog ikke kunde berolige os dermed, men maatte have et Forsvarsvæsen, der passede til vore Gæder og Kræfter. Deri tror jeg, at vistnok Alle maa være enige; men jeg tror, at man ved Udviklingen af Forsvarsvæsenet maa sætte sig et Maal, og for mig er Maalet det, at vi kunne gjøre Modstand imod et Angreb saa længe, indtil Andre kunne komme os til Hjælp. Hvis vi kun kunne gjøre Modstand i saa Dage, har vor Modstand ikke meget at sige, andet end at Væren er frelst. Der kan naturligvis være andre Tilfælde, hvor det kan være godt alligevel at have et saadant Forsvarsvæsen; men hvor det dreier sig om vore vigtigste Interesser, har et Forsvarsvæsen af den Bestaafenhed ikke Stort at betyde. Derfor maa man ikke være sparsom med de Offre, man gjør for Forsvarsvæsenet. Nu indrømmer jeg villig, at man ikke kan sige Andet, end at man her i Landet giver meget til Forsvarsvæsenet; men jeg maa tilføje, at, dersom det ikke er tilstrækkeligt til Opnaaelsen af et fornustigt Formaal, maa man give mere. Hvis man derimod ikke mener at kunne opnaa et saadant fornustigt Formaal, maa man gaa over til et helt andet System. Det ærede kongevalgte Medlem gjorde opmærksom paa, at isølge en Sammenligning af de forskjellige Landes Budgetter var Danmark en af de Stater, der udrebede Mest til Forsvarsvæsenet. Dette ser ganske vist saaledes ud, naar man sammenligner Budgetterne; men det maa erindres, at disses Dannelse er forskjellig. Der er en anden Maalestof, man kunde lægge til Grund, og det er, hvor stor en Sum der kommer paa hvert Menneske i Landet, naar man fordeles Udgifterne til Forsvarsvæsenet paa den hele Befolkning. Efter de Oplysninger, der ere bleve givne af det ærede kongevalgte Medlem, vil det, der i Frankrig bliver anvendt paa Forsvarsvæsenet, andrage paa det Nærmeste 6 Rd. pr. Individ. Naar man nu vilde overføre denne Maalestof paa Danmark, vilde der udfomme en Sum paa omtrent 11 Mill. Rigsbaler. I Holland er Forholdet omtrent det samme. Dermed vil jeg dog ingenlunde have benegtet, at det er muligt; at disse Lande lettere kunne bære Byrden, at der i dem er en større Nationalvelstand. Jeg veed nu ikke, om Nationalvelstanden i Frankrig skulde være betydelig større end i Danmark; jeg har en vis Tvivl derom. — Der fremkom ogsaa en Bemærkning fra det ærede kongevalgte Medlem, som jeg for mit Bedkommende ikke har misforstaaet, men som mulig kunde blive det. Det var en Bemærkning om vor Hers Bevæbning og om de Fordringer, man i saa Henseende maa stille. Jeg har ikke opfattet det ærede Medlem saaledes, at vor Her efter hans Mening skulde være slet bevæbnet, men der er mange vrangforestillinger i saa Henseende, og jeg skal derfor tillade mig et Par Bemærkninger om dette

Punkt. Jeg skal oplyse, at det Gæver, vi have for Fodfolket, er et fortrinligt Studvaaben, der ikke staar tilbage for andre. Det er da ogsaa navnlig vort Feltartilleri, der baade her og i Udlandet er betragtet som noget af det Sletteste, der eksisterer. Det er mig ikke rigtig fatteligt, hvorledes denne Anskuelse er kommen frem, men jeg vil oplyse, at under den franske Krig og de første Par Aar efter den Tid indtog vort Feltartilleri en meget smuk Stilling i Sammenligning med alle andre Landes Feltartilleri. Med Hensyn til Stidsikkerheden stod vort Feltartilleri aldeles jevnbrydigt med de bedste, og med Hensyn til Bevægeligheden tror jeg, at Endver, som har set det bevæge sig, navnligovre i Seiren, hvor der er et meget vanskeligt Terrain, maa erkende, at det er meget tilfredsstillende i saa Henseende. Det er meget simpelt og opfylder de Fordringer, der maa stilles til et Artilleri, som betjenes af et Mandskab, der har ringe Uddannelse og maa mobiliseres under vanskelige Forhold. Det er Ting, som de, der staa udenfor, i Reglen ikke have Die for, og det har maaske bidraget til de vrangte Anskuelser. Efter den franske Krig har man i Frankrig reetableret eller er i Færd med at reetablere hele Feltartilleriet, i Preussen har man gjort det samme, og man er tilbøds gaaet over til andre Principer. Efter al Sandsynlighed maa vi gjøre det samme, og derfor tror jeg, vi maa være glade over, at vi ikke hidtil have givet efter for feilagtige Opfattelser om Artilleriet, og at vi ikke tidligere ere skredne til Anskaffelse af nyt Feltmateriel, thi vi vilde da nu være i den Forlegenhed at maatte gjve det om igjen. Jeg beder om Undskyldning, fordi jeg er kommen noget udenfor, hvad der her foreligger til Behandling, men jeg haaber ikke, at det har været saalænge, at det kan paadrage mig Formandens Trettesættelse.

Tessen: Maa jeg bede om Ordet.

Formanden: Det er ganske naturligt, at man ved Drøftelsen af de foreliggende Bevillinger til Marinen kan finde Anledning til Betragtninger af en mere almindelig Art over vort Forsvarsvæsen i det Hele, men jeg maatte rigtignok ønske, at man ved denne 2den Behandling holder sig saa nøie som muligt til de foreliggende Emner, de enkelte Bevillinger til Marinen. — Den 2den Landskingsmand for 10de Kreds har Ordet.

Tessen: Efter den høitærede Formands Bemærkning frasvalder jeg Ordet.

Tugen: Jeg skal ikke udtale mig om Sagens Realitet, der jo allerede i længere Tid er bleven saa omfattende debatteret, men kun vende mig til den Betragtning, som det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Hasle) kom med, og som gif ud paa, at man kunde gjerne udsætte Bygningen